

Om stöd i förskolan

Fråga:

Mitt barn kommer att behöva särskilt stöd i förskolan. Vad är det som gäller?

Svar:

Desto tidigare insatser sätts in, ju bättre går det för barnen senare i skolan. Det vet vi, för det visar forskning. Därför behöver förskolan på samma sätt som skolan titta på hur samspelet mellan individ, pedagogik och lärmiljö ser ut. Barn i förskolan som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska få det stöd som deras speciella behov kräver. Det är skollagen tydlig med. Det krävs ingen diagnos. Om det på något sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet får sådant stöd. Förskolechefen är ansvarig för att utreda behovet och ordna extra resurser. Uppgifter om ett stödbehov kan komma från vem som helst, från föräldrarna, ett annat barn eller från skolans personal. Barnets vårdnadshavare ska sedan få möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda insatserna. Bedömningen av hur stödet ska utformas ska göras tillsammans med personalen och barnets vårdnadshavare.

Även i läroplanen för förskolan (SKOLFS 1998:16) finns skrivningar om stöd. Av läroplanen framgår att verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Ett barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar så att barnet kan utvecklas så långt som möjligt. Stödet i förskolan kan se ut på olika sätt, men precis som lagen säger ska det tillfredsställa det speciella behovet hos barnet. Det ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att barnet ska ha möjlighet att utvecklas och lära enligt läroplanen. Insatser ska göras efter en bedömning i varje enskilt fall av vilken insats som är mest lämplig. Det kan exempelvis handla om personalförstärkning, till barngruppen generellt eller till det enskilda barnet, eller i form av konsultation eller handledning till personalen av t.ex. special- eller talpedagog, annan kompetensutveckling. Minskning av antalet barn i barngruppen eller anpassning av lokalerna kan vara andra stödformer. Förskolan måste ta ställning till vilka åtgärder som kan sättas in på organisationsnivå och vad den enskilde förskolläraren kan göra för att öka barnets möjlighet att utvecklas på bästa sätt. Barnet har rätt till stöd under hela tiden i förskolan, oavsett om det är lov eller inte. I Skolverkets allmänna råd om kvaliteten i förskolan (SKOLFS 2005:10) poängteras vikten av att personalen arbetar utifrån ett synsätt som innebär att stödbehovet ses i relation till den miljö barnet vistas i, att personalen tillsammans med barnets vårdnadshavare planerar och dokumenterar arbetet med särskilt stöd samt kontinuerligt följer upp detta samt genom uppföljningar och utvärderingar tydliggör vilka faktorer som har påverkat arbetet med barn i behov av särskilt stöd och om stödresurserna är adekvata och tillräckliga.

I förskolan finns inga krav på att skriva åtgärdsprogram, men det finns heller inga hinder att det sker. Oavsett är förskolan skyldig att föra dokumentation kring varje barn. Enligt läroplanen ska förskollärare ansvara för att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner.

